

**Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
факультет української філології та журналістики
кафедра журналістики**

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	ЖУРНАЛІСТИКОЗНАВСТВО: ТЕОРІЯ ЖУРНАЛІСТИКИ українська
Викладачі	Загоруйко Наталія Анатоліївна, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри журналістики
Профайл викладачів	https://moodle.kpnu.edu.ua/user/profile.php?id=3160&showallcourses=1
Е-mail:	zagoruiko@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/user/view.php?id=3160&course=1105&showallcourses=1
Консультації	http://journkaf.kpnu.edu.ua/hrafiky-konsultatsij/

2. Анотація до курсу

Курс «Журналістикознавство: теорія журналістики» розкриває суть основних теоретичних концепцій щодо значення та призначення системи ЗМІ у суспільстві. Предметом курсу є механізми, характер функціонування всієї системи журналістики, її роль, завдання і функції в соціокультурному середовищі, її підсистеми та засади інтеграції в цілісну систему.

Тип: Нормативна навчальна дисципліна професійної підготовки.

3. Мета та цілі курсу

Завдання курсу – ознайомити студентів з основами теоретичних знань про систему журналістики загалом, чинниках її формування в умовах функціонування у суспільстві, а також про структуру й механізми діяльності системи, її підсистем та компонентів, професійні особливості роботи журналіста у цій системі. **Цілі курсу** – виокремити предмет і завдання курсу, правові засади функціонування та види інформації; дати розуміння дієвості й ефективності масової комунікації; □ ознайомити студентів зі загальними нормами професійної етики, творчими проблемами журналістики та засадничими працями з теорії функціонування ЗМІ, сприяти глибокому засвоєнню загальних понять жанрології та методики збирання та виготовлення інформації.

4. Формат курсу

Очний курс з елементами дистанційного навчання в системі Moodle.

5. Результати навчання

У результаті вивчення дисципліни студент має

знати:

- історичні передумови виникнення й утвердження систем журналістики;
- теоретичні концепції свободи преси;
- види і типи систем журналістики;
- системотворчі функції журналістики;
- моделі систем журналістики

студент має **вміти:**

- розрізняти різні концепції та моделі журналістики;
  - розкривати соціальне, політичне та ін. значення журналістики;
  - ідентифікувати системотворчі фактори та функції журналістики;
  - оперувати точними критеріями при визначенні якісної журналістики від неякісної.

Програмні компетентності навчання: здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях (ЗК 01); знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 02); здатність бути критичним і самокритичним (ЗК 03); здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями (ЗК 08); здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності (СК 01).

Програмні результати навчання: пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань (ПРН 01); застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції (ПРН 02); оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами (ПРН 03); виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань (ПРН 08); передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук (ПРН13).

6. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	третій	-
Семестр вивчення	п'ятий	-
Кількість кредитів ЄКТС	4	-
Загальний обсяг годин	120	-
Кількість годин навчальних занять	48	-
Лекційні заняття	26	-
Практичні заняття	22	-
Семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	72	-
Форма підсумкового контролю	залік	-

7. Пререквізити курсу

Вивченню навчальної дисципліни «Журналістикознавство: теорія журналістики» передують вивчення таких навчальних дисциплін: «Масова комунікація та інформація: теорія масової комунікації», «Масова комунікація та інформація: теорія масової інформації», «Масова комунікація та інформація: комунікаційні технології», «Вступ до спеціальності», «Етика в системі соціальних комунікацій».

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.

У період сесії бажано мати мобільний пристрій для комунікації з адміністрацією, викладачами з приводу проведення занять, консультацій.

9. Політики курсу

При організації освітнього процесу у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка студенти, викладачі, методисти, адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу, Кодексу про академічну доброчесність, Положення про критерії оцінювання знань студентів, Положення про укладання та контроль за виконанням договору про надання освітніх послуг, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти тощо.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідання занять. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Література.

Уся література, яку студенти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

10. Схема курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	разом	у тому числі			
		лекційні заняття	практичні заняття	лабораторні заняття	самостійна робота
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти діяльності мас-медія					
Тема 1. Вступ до навчального курсу	6	2	-	-	4
Тема 2. Журналістика в системі соціальних інститутів держави	8	2	2	-	4

Тема 3. Види інформації.	8	2	2	-	4
Тема 4. Правові засади формування інформаційного простору.	8	2	2	-	4
Тема 5. Загальні поняття жанрології.	8	2	2	-	4
Тема 6. Норми професійної етики журналіста.	8	2	2	-	4
Тема 7. Журналістський твір	8	4	2	-	4
Тема 8. «Чотири теорії преси»	8	2	2	-	4
Тема 9. Теорія масових комунікацій Г. М. Маклюєна.	8	2	2	-	4
Тема 10. Концепція інформаційного суспільства Д. Белла	8	2	2	-	4
Тема 11. Концепція «поля журналістики» П'єра Бурдьє	8	2	2		4
Тема 12. Настановча теорія медій М.Мак-Комбса	6		2		4
Тема 13. Сучасні українські теорії ЗМІ	8	2	-		4
Підготовка до модульної контрольної роботи	8	-	-	-	8
Разом годин	120	26	22	-	60

11. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль тощо.

Форма контролю: залік.

Оцінювання навчальної роботи здійснюється за 100-бальною шкалою з переведенням підсумкової оцінки в національну шкалу і шкалу ECTS.

Підсумкова оцінка курсу є сумою рейтингових оцінок одержані за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: за семінарські заняття, МКР, ІНДЗ, самостійну роботу та іспит.

Оцінювання на семінарських заняттях здійснюється по 12-ті бальній системі за такими критеріями:

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні».

	2	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні»; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Студент намагається аналізувати програмовий матеріал на основі елементарних знань і навичок, робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру.
Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його, провести за зразком розрахунки; слабо орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Студент знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацювати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але висновки не логічні, не послідовні.
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.

	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
Високий (творчо-професійний)	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.

12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

**Таблиця відповідності шкал оцінок якості
засвоєння навчального матеріалу**

Національна шкала	Шкала ECTS
5 – відмінно (90-100 балів)	A
4 – дуже добре (82-89 балів)	B
4 – добре (75-81 бал)	C
3 – задовільно (67-74 бали)	D
3 – достатньо (60-66 балів)	E
2 – незадовільно (35-59 балів)	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)

12. Рекомендована література

1. Законодавство України: Про пресу України: Інформація і свобода слова. – К.: Молодь, 1997.
2. Здоровега В.Й. Преса і влада / В.Й. Здоровега // Укр. періодика: історія і сучасність: тези доп. і повідомл. Всеукр. наук.-теорет. конф. 9–10 груд. 1993 р. – Л., 1993. – С. 8–13.
3. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості / В.Й. Здоровега: Підручник. – Львів: ПАІС, 2008. – 270 с.
4. Здоровега В.Й. Українська періодика у сучасному національному просторі /В.Й. Здоровега // Укр. періодика: історія і сучасність: доп. та повідомл. Третьої всеукр. наук.–теорет. конф. 22–23 груд. 1996 р. – Л., 1995. – С. 11.
5. Москаленко А.З. Комунікативна політологія / А.З. Москаленко. – К., 1997. – 60 с.
6. Москаленко А.З. Теорія журналістики: підручник / А.З. Москаленко. К.: Експрес-об'ява, 1998. – 334 с.
7. Правове регулювання інформаційної діяльності в Україні: Станом па 1 січня 2001 р. – К.: Юрінком Інтер, 2001.
8. Почепцов Г.Г. Теорія комунікації / Почепцов Г. – К.: Київ, ун-т, 1999. – 308 с.

13. Рекомендовані джерела інформації:

1. <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. <http://www.library.univ.kiev.ua/>
3. <http://journlib.univ.kiev.ua/>

4. <https://library.kpnu.edu.ua/>
5. <https://www.youtube.com/>
6. <https://pidruchniki.com/>